

että yhtiö poistaa lasketut raiteet ja panettaa ajotien entiseen kuntoonsa kaupunginviranomaisten sitä vaatiessa.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjotuksessa anoi Paraisten kalkkivuori osakeyhtiö oikeutta saada, niin kauan kuin valtuuston luvalla ¹⁾ rakennettu, Sörnäsän rantatien tehdastontilta n:o 21 a mainitun tontin edustalla sijaitsevalla laiturilla olevalle yhtiön purkauslaitteelle vievä yhtiön köysirata oli olemassa, pitää köysiradan ja purkauslaitteen käyttämiseen tarpeellisen tasavirtasähkövoimajohdon semmoisena kuin kaupungin sähkölaitos sen oli rakennuttanut.

Lupa Sörnäsän rantatien poikki kulkevan sähkövoimajohdon pitämiseen.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto myöntyä edellä mainittuun anomukseen, sillä ehdolla että yhtiö ryhtyy semmoisiin toimeenpiteisiin, jotka ovat omansa turvaamaan Sörnäsän rantatien liikennettä vaikuttamatta siihen häiritsevästi, sekä poistaa laitteen tai muuttaa sen asemaa, jos kaupunginviranomaiset sen katsovat tarpeelliseksi, samoin kuin että Sörnäsän rantatien poikki siten johdettu sähkövoima käytetään yksinomaan purkauslaitteen tarpeisiin.

Lääninhallituksen vaatimaksi lausunnoksi Paraisten kalkkivuori osakeyhtiön läänin kuvernöörille tekemän anomuksen johdosta saada lupa käyttää edellä mainittua sähkövoimajohtoa päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin teknillisten laitosten hallituksen antaman lausunnon mukaisesti ilmoittaa että, koska yhtiö oli valtuustolta saanut oikeuden pitää mainittua johtoa voimassa sekä johdon suojusverkon oli koetettaessa havaittu olevan täysin hyvässä kunnossa, olisi hakemukseen valtuuston mielestä myönnyttävä.

Lausunto anomuksesta luvan saamiseksi Sörnäsän rantatien poikki kulkevan sähkövoimajohdon käyttämiseen.

4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapittoa koskevat asiat.

Terveystieteiden lautakunnan kirjelmässä helmikuun 12 päivästä tehdyn esityksen johdosta, että kaksi Marian sairaalan nykyään käyttämättä olevista kulkutautipaviljongeista sisustettaisiin väliaikaisesti tuberkulosisairaalaksi, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto toisen mainituista paviljongeista kolmen kuukauden ajaksi luovutettavaksi etusijassa naispuolisten tuberkelitautilisten hoitolaksi sekä käyttövaroistaan tarkoitukseen myöntää enintään 6,000 markan määrärahan.

Paviljongin luovuttaminen Marian sairaalasta tuberkelitautilisten käyttöväkiksi.

¹⁾ Ks. 1912 vuod. kert. siv. 31. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 30 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 4 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 10 p. 18 §.

Paviljonginluovuttaminen Marian sairaalasta lastensairaalaksi.

Terveystenhoitolautakunnan kirjelmässä huhtikuun 23 päivästä tehdyn esityksen johdosta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto Lapinlahdenkadun taloon n:o 27 sijoitetun väliaikaisen lastensairaalan kesäkuun 1 päivästä sijoitettavaksi Marian sairaalan entiseen kulkutautipaviljonkiin n:o:ihin 2—6 sekä osottaa 19,047 markkaa tämän sairaalan voimassapitoon kesäkuun 1 ja joulukuun 31 päivän välisenä aikana 1914, ollen tämä määräraha pantava maksettavaksi siitä 20,000 markan menoerästä, mikä kuluva vuoden budjettiin oli „Marian sairaala“ nimisen osaston kohdalle merkitty lasten- ja eristysosastoa varten, sekä käyttövaroistaan myöntää 1,000 markkaa sairaalan kaluston täydentämiseen ja 2,820 markkaa kaupungin yleisten töiden hallituksen käytettäväksi mainitussa paviljongissa tarpeellisiin korjaustoihin.

Sijain luovuttaminen Marian ja Kivelän sairaaloista sodassa haavottuneille ja sairaille henkilöille.

Kirjelmässä elokuun 5 päivästä saattoi terveydenhoitolautakunta kaupunginvaltuuston tiedoksi että, sittenkun lääkintöhallitus oli käsenyt lautakunnan ilmoittaa, montako sijaa kunnan sairaanhoitolaitoksissa voitiin järjestää ja luovuttaa sodassa haavottuneille ja sairaille henkilöille sekä millä ehdoilla näitä sijoja luovutettaisiin, oli lautakunta neuvoteltuaan asianomaisten yllilääkärien kanssa lääkintöhallitukselle ilmoittanut, että Marian sairaalaan ynnä nykyään joutilaina oleviin entisiin kulkutautipaviljonkeihin voitiin heti vastaanottaa 100 kirurgisia vammoja potevaa henkilöä ja että Kivelän sairaalassa jonkin lyhyen ajan kuluttua voitiin järjestää sijoja noin 120:lle sisäisiä tauteja tai kirurgisia vammoja potevalle henkilölle. Kysymyksen millä ehdoilla nämä sijat voitaisiin tarkoitukseen luovuttaa jätti lautakunta kaupunginvaltuuston harkittavaksi, alistaen, eikö sijoja nykyoloissa olisi luovutettava korvauksetta, joten kaupunki kustantaisi kaikki tästä johtuvat menot sekä asettaisi tarpeellisen määrän lääkärejä ja sairaanhoitajattaria.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ²⁾ kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esitykseen, ja oli tarvittava rahamäärä maksettava valtuuston käyttövaroista.

Sittemmin ilmoitti rahatoimikamari kirjelmässä elokuun 22 päivästä osottaneensa 25,000 markan ennakkomäärärahan niiden menojen suorituksiksi, joita terveydenhoitolautakunta saattoi pitää edellä mainittuun tarkoitukseen tarpeellisina, ja esitti kamari, että tämä toimenpide hyväksyttäisiin. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ esitykseen.

Huoneistojen luovuttaminen kaupungin

Kirjelmässä elokuun 22 päivästä ilmoitti rahatoimikamari m. m., että kamari oli vallitsevan sotatilan johdosta sotaväen majoitusta

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 13 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 22 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 23 §.

varten osottanut eräitä huoneistoja kaupungin omistamista rakennuksista sekä sotilassairaalaksi luovuttanut seurahuoneen, paitsi kamarin siellä olevaa huoneistoa, ollen mainittu rakennus lämmityksineen ja valaistuksineen maksutta annettu Punaisen ristin käytettäväksi, ja esitti kamari, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi nämä toimenpiteet sekä valtuuttaisi kamarin, kun ratkaistavaksi esiintyi asioita, jotka eivät sietäneet lykkäystä, heti ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin ja niistä viivyttelämättä ilmoittamaan valtuustolle. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen.

rakennuksista
majoitukseen
ja sotilassaira-
laksi.

Uuden kaupungintalon rakennuskysymystä valmistelemaan asetettu kaupunginvaltuuston komitea ²⁾ antoi huhtikuun 7:ntenä päivätyn mietinnön n:o 2 ³⁾ asiasta. Mietinnössään lausui komitea m. m. seuraavaa:

Kysymys
uuden kaupun-
gintalon raken-
nuttamisesta
sekä Senaatin-
torin tasotta-
misesta.

Komitea oli perin pohjin tarkastanut uuden kaupungintalon luonnospiirustuksia tarkastamaan asetetun palkintolautakunnan palakitsemat ja ostamat kilpailuluonnokset, erittäinkin asemanjaoituksen tarkoituksenmukaisuutta ja huoneistojen sijoitusta silmällä pitäen, sekä havainnut, ettei esillä olevista luonnoksista ainoatakaan voinut tuntuvasti uudestilaatimatta käytännössä panna kaupungintalokysymyksen ratkaisun pohjaksi.

Rakennusohjelmaa arvostellessaan oli komitea vakuuttunut siitä, että sitä oli tuntuvasti muutettava ja uudestilaadittava. Kilpailua varten laadittua rakennussuunnitelmaa vastaan täytyi ensinnäkin muistuttaa, että eri huoneistojen tila oli kauttaaltaan ehdotettu liian runsaaksi. Pakottavaa tarvetta ei ollut keskittää kaikkia kunnan virastoja kaupungintaloon. Niinpä voitiin terveydenhoitolautakunnan huoneistot, terveydellisten tutkimusten laboratorio ja terveys-toimisto sekä satamakonttori haitatta pysyttää Eteläsataman varrella olevassa pakkahuonerakennuksessa, niin kauan kuin kaupunki ei tarvinnut tätä rakennusta muuhun tarkoitukseen. Jos kaupunki vastedes päätti käyttää puheenalaisen tontin johonkin muuhun tarkoitukseen, voi siihen kaupungintaloryhmän osaan, joka toistaiseksi jätettiin rakentamatta, teettää erityisen kylkirakennuksen, jossa oli huoneistot sekä terveydenhoitolautakunnalle että kaupungin muille terveydenhoidollisille laitoksille, sekä satamakonttorin tilantarpeen tyydyttää rakennuttamalla pienenlaisen konttorirakennuksen aivan satamain läheisyyteen, esim. Katajanokalle tahi laivaveistämön alueelle. Kunnan työnvälitystoimistonkin kävisi edullisesti, ainakin toistaiseksi, pysyttäminen nykyisellä paikallaan vanhassa pakkahuonerakennuksessa Pohjoissataman varrella, ja voisi toimisto kaupungintalon valmistuttua ehkä saada käytettäväkseen joutilaiksi tulleet

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 23 §. — ²⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 39 ja seur.

— ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22.

vaivaishoitohallituksen huoneistot. Melko suuri tilan säästö saavutettaisiin tämän lisäksi järjestämällä maistraatille ja kunnan muille virastoille yhteinen pääarkisto vanhempia asiakirjoja varten, joita ei tarvittu juoksevain asiain käsittelyssä.

Komitea oli siis havainnut, että korttelissa n:o 30 tarjona olevan tilan kävi tuntuvasti tehokkaammin käyttäminen kunnallishallinnon tarpeisiin kuin mitä kilpailun tulos osotti. Kilpailuohjelman mukaan käytettäisiin koko mainitussa korttelissa ja korttelin n:o 31 koillisosassa oleva tonttiala kunnan virastojen (paitsi raastuvanoikeuden ja poliisilaitoksen) tarpeisiin. Komitea sitä vastoin oli tullut siihen tulokseen että, jos seurahuoneen tontille ja rajakkaisiin raatihuoneen tontin osiin teetettiin neljä kerrosta ynnä pohjakerroksen käsittävä, kaikkiaan noin 74 metriä syvä rakennus, voi siihen, jos se sopivasti suunniteltiin, sijoittaa kaikki kunnan virastot ja laitokset, lukuunottamatta poliisilaitosta, jolle lähimmässä tulevaisuudessa teetettäisiin oma talo, raastuvanoikeutta, joka saisi käytettäväkseen koko vanhan raatihuoneen, sekä terveydenhoitoviranomaisia, satamakonttoria ja työnvälitystoimistoa, jotka, niinkuin edellä huomautettiin, kävisi haitatta sijoittaminen kaupungintaloryhmän ulkopuolelle. Teknilliset laitokset niinkään olivat omissa huoneistoissaan eivätkä tarvinneet sijaa kaupungintalossa.

Komitea oli esittämistään syistä ollut sitä mieltä, että kaupungintalo oli etusijassa keskitettävä tässä puheena olevaan korttelin n:o 30 osaan, että tämä tonttiala oli mahdollisimman tyyten käytettävä sekä että eri laitosten huoneistotilaa voi ja täytyi asianhaaran vaatimalla tavalla supistaa. Edut tuollaisesta rakennusohjelman rajoituksesta olivat ilmiselvät. Vanhaa raatihuonetta voisi monet ajat, ehkäpä vuosikymmeniä, edelleen käyttää tuomioistuinhuoneistona sekä siten välttää suuria kustannuksia, joita koituisi toisten huoneistojen hankkimisesta tuomioistuimelle. Raastuvanoikeudenkin huoneistojen sijoittamiseen uuden kaupungintalon rakennusohjelmaan oli sitä vähemmän aihetta, kun kysymys oikeudenkäyntilaitoksen uudistamisesta oli paraikaa päiväjärjestyksessä sekä uudistusehdotus m. m. sisälsi, että valtio kokonaan ottaisi haltuunsa oikeuslaitoksen. Tilaisuutta raastuvanoikeuden nykyisten huoneistojen laajentamiseen muuten tarjoutui rahatoimilaitoksen ja poliisilaitoksen poismuuton johdosta. Uuden poliisitalon valmistuttua noin 3—4 vuoden kuluttua kävisi poliisin nykyisiin huoneistoihin, tarpeenmukaisesti siistittyinä, rakennusajaksi väliaikaisesti sijoittaminen suurimman osan nykyään seurahuoneelle sijoitetuista kunnan viranomaisista. Ehdotusta että rakennustyö aluksi keskitettäisiin Kauppatorin puolelle perusteli lisäksi se seikka, että vanha seurahuoneentalo oli, niinkuin komitea oli edellisessä

mietinnössään todennut, niin puutteellisessa kunnossa, ettei sen kuntoonpanemista pitemmäksi ajaksi käynyt puoltaminen.

Jos ohjelma rajoitettiin Kauppatoria päin antavaan korttelin eteläpuoliskoon, olisi kuitenkin kaupungintalo suunniteltava niin, että rakennusta vastedes sopivan ajan tultua kävisi vaikeudetta laajentaminen Senaatintorille asti. Vaikka kysymys Senaatintorin lopullisesta muodostelusta komitean ehdottaman menettelyn mukaan siirtyisi syrjemmälle, täytyi tämä kysymys kuitenkin enemminkin tai myöhemmin ottaa pohdittavaksi, sittenkun kaupungintalokysymys komitean ehdottamassa suppeammassa muodossa oli saatettu ratkaisuun. Nykyhetkellä kuitenkin näytti riittävän, että kaaviomaisella suunnitelmalla osotettiin, miten aiottiin toisiinsa liittää nyt rakennettava kaupungintalon osa ja sen Senaatintorille päin antava jatkos. Tähän katsomatta kävisi toimenpiteisiin ryhtyminen itse torin sekä mahdollisesti sen liikenteen järjestämiseksi.

Kaupungin ja G. F. Stockmann aktiebolag yhtiön kesken joulukuun 2 päivänä 1911 korttelissa n:o 31 sijaitsevasta Sofiankadun tontista n:o 1 tehdyssä kauppakirjassa oli yhtiö sitoutunut mainitussa korttelissa Unioninkadun tontilla n:o 5 omistamaansa kulmataloa uudestirakentaessaan rakennuttamaan ja pysyttämään Senaatintorin puoleisen julkisivun semmoisena, että se rakennustaiteellisesti kävi yhteen sen monumenttaalisen rakennuksen kanssa jonka kaupunki rakennuttaisi torin etelälaitaan. Tämä sitoumus kuitenkin välikirjan määräysten mukaan raukesi, jolleivät kaupunginviranomaiset olleet puheenalaisten kaupungin rakennusten julkisivuja vahvistaneet kymmenen vuoden kuluessa kauppakirjan päiväyksestä lukien. Komiteassa oli tämän johdosta huomautettu, että mainittu kaupungin panema ehto luultavasti jäisi täyttämättä, jos komitean puoltama rakennusohjelma toteutettaisiin. Komitea myönsi tämän mahdolliseksi, mutta huomautti, että tuollaisen mahdollisuuden tuottama vaara ei ollut ylen suuri. Sillä jos kerran toiminimen tonteille rakennettiin isonlainen liiketalo, mikä paikan liikeasemaa silmälläpitäen näytti tuskin luultavalta, niin täytyi edellyttää tontinomistajan käyttämän arkkitehdin antavan julkisivulle sellaisen rakennustaiteellisen ulkoasun, joka arvokkaasti sopeutui ympäristöön eikä vaikuttanut häiritsevästi kaupunkikuvaan. Olihan sitä paitsi kaupungin käytettävänä se keino, että se aikanaan ostaisi tämänkin talon, siten hankkien itselleen täyden vallan muodostella Senaatintorin etelälaitaa koko laajuudessaan.

Mitä sitten tuli kysymykseen, miten kaupungintalokysymystä parhaiten voitaisiin viedä eteenpäin sekä saataisiin takeita hyvin harkitusta ja todellisten tarpeiden mukaisesta kaupungintaloryhmän

asemanjaoituksesta, oli komitea sitä mieltä, että olisi julistettava uusi rakennustaiteellinen n. s. rajoitettu palkintokilpailu viiden pal-
kitun luonnoksen laatijain kesken, joiden lisäksi myöskin arkkitehti
E. Saariselle sen erikoisaseman johdosta, mikä hänellä oli Suo-
men rakennustaiteen alalla, olisi varattava tilaisuus ottaa osaa kil-
pailuun. Tätä ehdotusta oli komitea arvellut olevan puoltaminen
sitä mieluemmin, kun edellä esitetyt näkökohdat, mikäli koski raken-
nuksen teettämistä kahdessa jaksossa, tontin käyttämistä sekä huo-
neistojen sijoitusta ja ryhmitystä, poikkesivat aikaisemman ohjelman
määräyksistä siinä määrin, että sen johdosta oleellisilta kohdin uusi
rakennusohjelma kävi tarpeelliseksi. Lisätukea rajoitetun kilpailun
toimeenpanemiselle oli komitea saanut siitä aikaisemman kilpailu-
ohjelman määräyksestä, että palkintolautakunnalla oli valta ehdottaa
uusi kilpailu julistettavaksi. Tätä valtaansa ei palkintolautakunta
tosin ollut käyttänyt, vaikka asia oli ollut lautakunnassa pohditta-
vana, mutta komitean mielestä oli painavia syitä esitettävissä tämän
ajatuksen toteuttamisen puolesta.

Siihen kysymykseen nähden, mitä kustannuksia tuollainen rajoi-
tettu uusi kilpailu tuottaisi, huomautti komitea että, kun toimitetussa
yleisessä kilpailussa ei jaettu ensimmäistä palkintoa, oli siihen tar-
koitukseen myönnetty 10,000 markan rahamäärä käytettävänä, minkä
lisäksi kaupunginvaltuusto oli kilpailuohjelman mukaan ehdollisesti
osottanut 6,000 markkaa uudistetun kilpailun kustannuksiin. Oli siis
käytettävänä kaikkiaan 16,000 markkaa, josta summasta esimerkiksi
12,000 markkaa sopisi osottaa puheenalaiseen tarkoitukseen siten,
että kullekin kilpailijalle taattaisiin 2,000 markan korvaus työstään
kerta kaikkiaan.

Edellyttäen tässä esitettyjen näkökohtain saavuttavan kau-
punginvaltuuston hyväksymisen oli komitea laatinut ehdotuksen
uudeksi kilpailuohjelmaksi, joka ehdotus seurasi mietinnön liitteenä.
Ohjelma oli saatettu vastaisen kilpailun osanottajain tiedoksi, ja
olivat nämä sen kaikin puolin hyväksyneet. Ohjelma käsitti seu-
raavat pääkohdat:

a) Kaupungintalo rakennetaan korttelin n:o 30 Kauppatorin
puoleiseen osaan ja noin 74 metriä syvä. Tämä julkisivu tehdään
mahdollisimman pitkä ja sen kumpaisellakin puolella olevat Kata-
riinan- ja Sofiankadun päät olisivat tontin kohdalta 15 metrin pituu-
delta ainoastaan 10 metriä leveät. Muuten saisivat mainitut poikki-
kadut 16 metrin leveyden, kuitenkin huomioon ottaen, että Sofian-
katu G. F. Stockmann yhtiön omistamain Sofiankadun tonttien n:o:jen
6 ja 2 kohdalta laajennettaisiin vähintään 18 metrin levyiseksi eli
siihen leveyteen, mikä sekä 1895 vuoden rakennusjärjestyksen että
paraikaa käsiteltävänä olevan kaupungin uuden rakennusjärjes-

tyksen ehdotuksen mukaan on tarpeellinen, jotta mainituille kahdelle tontille saa rakentaa viisikerroksisen talon.

b) Rakennuksessa on neljä kerrosta ynnä pohjakerros; pääasiallisesti ryhmitettäisiin huoneistot rakennustaiteellisesti koristellun sisäpihan ympärille, joka varustettaisiin lasikatolla ja jota tarpeen tullen ehkä sopisi käyttää juhlallisten kansalaiskokousten ja muiden juhlatilaisuuksien paikkana.

c) Huoneistojen sijoitukseen nähden annettiin ohjelmassa m. m. se ohje, että kaupunginvaltuuston huoneistot kävi sijoittaminen vasten edellä mainittua katettua sisäpihaa olevaan poikittaiseen kylkirakennukseen. Ensi kerrokseen sijoitettaisiin esimerkiksi rahatoimikonttorin, revisionikonttorin, vaivashoitohallituksen ja kasvatuslautakunnan huoneistot. Toisessa kerroksessa olisivat maistraatin, ulosottolaitoksen ja henkikirjottajan virkahuoneet. Kolmanteen kerrokseen sijoitettaisiin rahatoimikamari, verotusvalmistelukunta, kansakoulujohtokunnat ja tilastokonttori. Neljännessä kerroksessa olisivat rakennuskonttori ja rakennustarkastuskonttori sekä varahuoneita.

Komitean tavoin supistamalla virkahuoneiden lukua ja kokoa sekä sijoittamalla muuanne terveydenhoidolliset viranomaiset, satamakonttori ja työnvälitys oli kokonaispinta-alaa voitu vähentää kaikkiaan noin 2,750 m²:llä. Lopullisia ehdotuksia laadittaessa, mikä tietenkin oli tehtävä asianomaisten laitosten ja viranomaisten kanssa neuvoteltua, voitiin lisäksi tehdä tarpeellisia muutoksia huoneitten sijoitukseen ja ryhmitykseen.

Saapuneitten ehdotusten arvosteleminen annettaisiin toimeksi komitealle, johon kilpailevat valitsisivat lisäksi kolme ammattimiestä, mutta asian edelleen valmisteleminen näytti olevan annettava varsinaisen komitean tehtäväksi.

Komitea esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että edellä esitetyn ohjelman mukaisesti toimeenpannaan rajoitettu kilpailu uusien piirustusluonnosten aikaansaamiseksi Helsingin kaupungin kaupungintaloa varten;

että komitea saa toimekseen julistaa kilpailun sekä ryhtyä sen yhteydessä oleviin muihin täytäntöönpanotoimiin; samoin kuin

että komitean tulee, sittenkun edellä mainittu palkintokilpailu on toimeenpantu ja kilpailusuunnitelmat asianmukaisesti tarkastettu ja arvosteltu, kaupunginvaltuustolle antaa ehdotus niiksi muiksi toimenpiteiksi, joita kaupungintalokysymyksen ratkaisu vaatii.

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle ensin ¹⁾ syksyyn 1914 sekä sittemmin ²⁾ toistaiseksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 34 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 3 §.

Määräraha
raatihuoneen
korjauksiin.
Määräraha
vaakakatoksen
rakennutta-
miseen.

Raatihuoneen korjauksiin myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan 3,250 markan määrärahan.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto katoksen rakennuttamiseen kaupungin kuljetettavan kymmenysvaa'an suojaksi sekä raiteen teettämiseen vaa'an siirtämiseksi mainitusta katoksesta osottaa 1,250 markkaa ja valtuuttaa kamarin antamaan kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi mainitun työn teettämisen, ja oli mainittu meno pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Määräraha
tulli- ja satama-
rakennusten
korjauksiin.

Tulli- ja satamarakennusten korjauksiin myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan 9,480 markan määrärahan.

Määräraha
kunnan työ-
väenasuntojen
korjauksiin.

Vastamainitussa tilaisuudessa osotti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kunnan työväenasuntojen korjauksiin 6,000 markkaa.

Lisämääräraha
Kallion palo-
asemaa varten.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 30,900 markan lisämäärärahan Kallion uutta paloasemaa varten.

Ehdotus tuki-
muurin teettä-
misestä Kaar-
lenkatua vas-
taan.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan joulukuun 16 päivänä 1913 päättänyt ⁴⁾ jättää rahatoimikamarin tekemän ehdotuksen tukimuurin rakennuttamisesta Kaarlenkatua vastaan toistaiseksi sillensä, esitti kamari kirjelmässä maaliskuun 26 päivästä valtuuston päätettäväksi, että Kallion paloaseman pihamaan alaista ja Kaarlenkatua vastaan suunnitellun tukimuurin viereistä tilaa ei toistaiseksi käytettäisi erikoiseen tarkoitukseen sekä että mainitun tukimuurin rakennuttaminen saisi jäädä toistaiseksi.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾.

Määräraha
palolaitoksen
rakennusten
korjauksiin.
Kysymys uu-
den keskus-
poliisitalon
rakennuttami-
sesta.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön osotti ¹⁾ kaupunginvaltuusto palolaitoksen rakennusten korjauksiin 3,600 markkaa.

Kirjelmässä ⁶⁾ huhtikuun 2 päivästä mainitsi rahatoimikamari, että uuden keskuspoliisitalon paikaksi oli ehdotettu Simonkadun sekä Annan- ja Yrjönkadun jatkoksen varrella olevaa, pohjoisessa ja idässä Turun kasarmintontin etelärajaan asti ulottuvaa aluetta, missä nykyään oli osin n. s. narinkkamymälöitä ja osin lyhyen irtisanomisajan ehdolla vuokralle annettuja varastopaikkoja. Ehdotetun alan olivat sekä läänin kuvernööri että kaupungin poliisimestari hyväksyneet tarkoitukseen. Kaupungin puoleltakaan ei mikään näyttänyt estävän määräämästä tätä aluetta uuden po-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 5 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 9 §. — ⁴⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 48. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 8 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27.

liisitalon paikaksi. Alueen pinta-ala oli 6,511 m² ja arviohinta 813,875 markkaa.

Siinä tapauksessa, että puheenalainen alue luovutettiin vastaisen poliisitalon tontiksi, heräsi kysymys, miten siellä nykyään olevain kaupustelukojujen suhteen oli meneteltävä. Kaupunki ei ollut velvollinen laittamaan eikä kunnossapitämään mainitun laatuksia myymälöitä. Mitä elintarpeiden kauppaan tuli, oli kaupunki tosin eri kaupunginosiin rakennuttanut kauppahalleja, mutta näin oli tehty yksinomaan kaupungin asukasten edun vuoksi. Kun kaupunki oli tämän lisäksi Kasarmintorille laittanut erityisen rihkamatavarain kauppahallin ja samanlaisten tavarain kauppaa varten luovuttanut myymälöitä Hietalahdentorin ja Hakaniementorin kauppahalleista, oli näin menetellessä nimenomaan lausuttu, ettei tätä ollut katsottava minkään kaupungille kuuluvan velvollisuuden täyttämiseksi, vaan erityisten asianhaaran vaatimaksi poikkeukseksi. Kaikkein vähimmin voi nyttemmin pitää kaupunkia velvollisena hankkimaan tämän rihkamakaupan käytettäväksi myymälöitä, kun myymälähuoneistoja oli miltei jokainoassa uudessa talossa ja niitä oli joukottain joutilaina sekä vuokrattavissa halvasta hinnasta, varsinkin kaupungin syrjäisemmissä osissa. Tämän johdosta oli kamari katsonut olevan ehdottaminen että, kohta kun paikkaa tarvittiin, n. s. narinkkamyymälät poistettaisiin, minkätähden niiden nykyiset haltijat oli ajoissa irtisanottava.

Mitä tuli muihin poliisitalon rakennuttamista tarkoittaviin toimenpiteisiin, oli kamarin mielestä ensi työksi annettava kaupunginarkkitehdin toimeksi laatia rakennuksen ohjelma luonnospiirustuksiin ja kustannusarvioineen, jotka kamari käsittelisi ja tutkisi ennen niiden lähettämistä kaupunginvaltuuston hyväksyttäviksi. Kamari oli silloin myös neuvotteleva asiasta asianomaisten valtionviranomaisten kanssa sekä tässä yhteydessä kaupunginvaltuustolle tekevä asianhaaran vaatimat esitykset, erittäinkin mikäli koski valtion saattamista osalliseksi rakennuskustannusten suorittamiseen.

Rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että uuden poliisitalon tonttipaikaksi osotetaan edellä ehdotettu ja kamarin kirjelmän oheisesta karttaluonnoksesta lähemmin näkyvä alue;

että mainitulla alueella nykyään olevat rihkamamyymälät on poistettava niitä muuanne uudestirakentamatta; sekä

että rahatoimikamari saa toimekseen kaupunginarkkitehdillä teettää uuden poliisitalon rakennusohjelman, luonnospiirustukset ja kustannusarvion sekä sittemmin antaa ne kaupunginvaltuuston lopullisesti hyväksyttäviksi.

Rahatoimikamarin kirjelmään liittyvässä vastalauseessa huo-

mautti kaksi sen jäsentä, että n. s. narinkassa kauppaa harjottava juutalaisväestö oli erittäin köyhää; että sen ansiotulot olivat vähäpätöiset ja että sen laatuiset tavarat, joita siellä tarjottiin kaupan, enimmäkseen vanhoja vaatteita ja muita milloin minkin verran kuluineita ja vikanaisia esineitä, eivät kyenneet korvaamaan kalliimpia vuokria kuin mitä näistä myymälöistä ja myyntipöydistä nyt suoritettiin; että siellä harjotettu kauppa ei ollut vailla merkitystä sille kaupungin vähävaraisen väestön osalle, jolle oli tärkeää saada ostaa tavaransa halvalla ylen suurta huomiota laatuun panematta; sekä vihdoin että järjestyksen ja terveydenhoidon kannalta oli eräitä etuja siitä, että puheenalaista kauppaa käytiin julkisella paikalla enemmän kuin sallittiin sen hajaantua eri tahoille ja myymälöiksi käytettävän kaikenmoisia komeroja, kellareja ja sopukoita, taloudellisista syistä usein myyjän asunnon yhteydessä. Edellä esitetyistä syistä ja inhimillisyyuskannaltakin katsoen ei näyttänyt olevan aihetta kokonaan poistaa n. s. narinkkaa, vaan olisikse muutettava toiseen paikkaan, missä kaupustelijat saisivat edelleen muutaman vuoden, esimerkiksi vuoteen 1925 asti, jatkaa liikettään. Vastalausujat esitivät, että kaupunginvaltuusto päättäessään vastaisen poliisitalon paikasta lausuisi, että n. s. narinkkamyymälät on pysytettävä, mutta toiseen paikkaan muutettava, sekä palauttaisi asian tältä kohden rahatoimikamariin, jonka tulisi ehdottaa sopiva alue tarkoitukseen sekä antaa selvitys sellaisen muuton toimeenpanokustannuksista.

Asiaa esiteltäessä palautti ¹⁾ kaupunginvaltuusto sen rahatoimikamariin kehottaen kamaria antamaan lausunnon siitä, missä määrin kysymys n. s. Turun kasarmin nykyisen tontin hankkimisesta kaupungille ehkä vaikuttaisi ehdotettua poliisitalon tonttipaikkaa koskevaan kysymykseen.

Tämän johdosta lausui rahatoimikamari kirjelmässä toukokuun 11 päivältä, että kamarin ehdottama tonttipaikka tosin rajoittui siihen alueeseen, jonka kaupunki ehkä hankkisi omakseen, jos asiasta voitiin venäläisten sotilasviranomaisien kanssa sopia, mutta kuitenkin sijaitsi niin, että sitä voi käyttää siihen katsomatta, miten mainittua aluetta vastedes käytettiin. Missään tapauksessa ei tarvinnut pelätä, että kaupunginviranomaiset jo nyt tekemällä lopullisen päätöksen poliisitalon tonttipaikkaa koskevasta asiasta mitenkään vaikeuttaisivat tahi vähentäisivät kasarmialueen käyttömahdollisuutta, erittäinkin kun ehdotetun poliisitalon tontin ala oli niin laaja, että tämän tontin ja kasarmialueen välille haitatta kävi laittaminen liikenneväylän, jos tarpeelliseksi katsottiin.

Asiaa uudelleen esiteltäessä hyväksyi ²⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksen ensimmäisen ja kolmannen pönten, mutta

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 16 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 8 §.

päätöksi toisessa ponnassa tehdyn ehdotuksen johdosta, että narinkan alueella olevat rikkamamyymälät oli poistettava sekä että rahatoimikamarin tuli ottaa uudelleen harkittavaksi kysymys niiden rakennuttamisesta toiseen paikkaan sekä aikansa tehdä valtuustolle esitys asiasta.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 9,600 markkaa Aleksanterinkadun talossa n:o 24 olevain poliisihuoneistojen tarpeelliseen korjaukseen. Määräraha poliisihuoneistojen korjaukseen.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä myönsi 2) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 500 markkaa poliisilaitoksen kassahuoneen kuntoonpanettamiseksi. Määräraha poliisilaitoksen kassahuoneen kuntoonpanettamiseksi.

Poliisilaitoksen rakennusten korjauksiin myönsi 3) kaupunginvaltuusto 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan 9,810 markkaa. Määräraha poliisilaitoksen rakennusten korjauksiin.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myönsi 4) kaupunginvaltuusto Marian sairaalan entisessä kulkutautiosastossa olevan lääkäriasunnon kuntoonpanettamiseksi 1,400 markan määrärahan, maksettavaksi valtuuston käyttövaroista. Määräraha Marian sairaalan entisen kulkutautiosaston lääkäriasunnon kuntoonpanettamiseksi.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan helmikuun 21 päivänä 1911 oli vahvistanut 5) uuden kulkutautisairaalan rakennustoimikunnan valtuustolle lähettämät, mainitun sairaalan lopulliset piirustukset ja kustannusarvion sekä antanut toimikunnan tehtäväksi, sittenkun oli voitu todeta se määrä, millä sairaalan todelliset rakennuskustannukset ylittivät tarkoitusta varten aikaisemmin myönnetyn määrärahan, siitä valtuustolle ilmoittaa tarpeellisten varain osottamiseksi siten syntyneiden lisäkustannusten suoritukseen, ilmoitti toimikunta kirjelmässä 6) marraskuun 2 päivästä, että sairaala oli silloin valmistunut ja että sitä oli ruvettu käyttämään tarkoitukseensa sekä että rakennusmäärärahaan tarvittiin lisäksi tasaluvuin 423,000 markkaa. Pääasiallisina syinä siihen, että sairaalan rakennuskustannukset siten olivat nousseet tuntuvasti suuremmiksi laskettua määrää mainitsi toimikunta olleen, että oli ollut vaikea laatia täysin paikkansa pitäviä kustannusarvioita sairaalarakennuksen suunnittelun pohjana olleen selvityksen perusteella; että tässä kustannusarviossa ei ollut mainittu eräitä sittemmin aivan välttämättömiksi havaittuja töitä; että toisinaan oli ollut niukanlaisesti saatavana rakennusaineita, varsinkin tiiliä; että pitkä rakennusaika oli tuntuvasti lisännyt kustannuksia, syystä että eräiden tarveaineiden hinnat olivat sillä välin kohonneet; että melko paljon töitä jo oli teetetty silmällä pitäen varmaankin piakkoin tarpeelliseksi osottautuvaa sairaalan laajennusta, joista

1) Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 15 §. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 6 §. —

3) Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — 4) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 25 §. — 5) Ks. 1911 vuod. kert. siv. 62 ja 63. — 6) Valt. pain. asiakirj. n:o 59.

toistä myöhemmin teetettyinä olisi ollut tuntuvasti suurempia kustannuksia; sekä että sairaalaan, semmoisena kuin se oli rakennettu, sopi 250 potilasta laskettujen 200 potilaan sijasta.

Rakennustoimikunta esitti kaupunginvaltuuston lisätyin luvuin päätettäväksi:

että kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainavaroista, tarkoitukseen käyttämällä 1911 vuoden obligatsionilainaa, osotetaan sekä se 291,200 markan rahamäärä, mikä varsinaisen kaupunginvaltuuston vahvistaman kustannusarvion mukaan olisi ollut maksettava lisätyn valtuuston uutta kulkutautisairaala varten aikaisemmin myöntämän määrärahan lisäksi, ynnä 423,000 markkaa, jolla summalla mainittu kustannusarvio on ylitetty, että myös 123,800 markkaa lisämäärärahaksi sairaalan kalustoa varten ¹⁾ eli siis kaikkiaan 838,000 markkaa; sekä

että varsinainen valtuusto saa toimekseen hankkia tälle päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

Antamassaan lausunnossa rahatoimikamari puolsi ²⁾ myöntymistä rakennustoimikunnan esitykseen.

Ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa lähetti ³⁾ kaupunginvaltuusto sen erikoisvaliokuntaan, jonka jäseniksi valittiin herrat Lassenius, Eskola, Lindberg ja Karvonen sekä professori A. af Forselles.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön osotti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin sairaalain korjauksiin 50,000 markkaa.

Halkovajan teettämiseksi Oulunkylän kesäpäiväparantolaan myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan 500 markan määrärahan.

Kunnan teurastamon rakennustoimikunnan kirjelmässä ⁵⁾ toukokuun 11 päivästä tehdystä esityksestä vahvisti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto mainitun kirjelmän oheiset teurastamon konttori- ja ruokalarakennuksen, hallintorakennuksen, palvelijaston rakennuksen ynnä portinvartijarakennuksen piirustukset kustannusarvioineen sekä teurastamolaitoksen asemapiirroksen, sikäli kuin se koski mainittuja rakennusryhmiä.

Kirjelmässä marraskuun 19 päivästä lähetti rahatoimikamari valtuustolle kunnan teurastamon rakennustoimikunnan kamariin antaman kirjoituksen, jossa toimikunta huomautti, että nykyään käytännössä olevia menettelytapoja ihmisravinnoksi kelpaamattoman lihan vaarattomaksi tekemiseksi täytyi pitää aivan epätydyttävinä sekä

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 105 ja 106. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 59. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 4 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — ⁵⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 51 ja seur. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 36 §.

Määräraha sairaalain korjauksiin.

Määräraha halkovajan teettämiseksi Oulunkylän parantolaan.

Kunnan teurastamon rakennusten piirustusten ja kustannusarvion vahvistaminen.

Kysymys kunnallisen hylkylihan hävityslaitoksen rakentamisesta.

että toimikunta oli tämän johdosta teurastamon teknillisiä laitoksia suunnitellessaan myös pannut huomiota kysymykseen ajanmukaisen ja täysin tehokkaiden menettelytapain käytäntöön ottamisesta tällä alalla. Toimikunta piti n. s. teknillis-kemiallista menettelyä, jota käyttämällä hylkyliha saatettiin vaarattomaksi ja samalla saatiin arvokkaita sivutuotteita, ainoana täysin järkipäisensä keino. Toimikunnan mielestä oli tämä kysymys ratkaistava perustamalla kaupungin tarpeiksi kunnallinen hylkylihan-hävityslaitos, jota ei kuitenkaan olisi sijoitettava aivan teurastamoalueen läheisyyteen, vaan sopivaan paikkaan kaupungin ulkopuolelle. Mitä laitoksen perustamis-, kunnossapito- ja käyttökustannuksiin tuli, olisi näistä seikoista saatava selvitys joltakin ulkomaiselta asiantuntijalta, koska kotimaassa ei ollut kokemusta tämän laatuisista laitoksista, eikä tietoja tällä alalla toimivilta ulkomaisilta liikkeiltä nykyoloissa ollut saatavissa. Rakennustoimikunta pyysi valtuutusta saada valmisteltavaksi ottaa puheena olevan kysymyksen sekä 2,000 markan arviomäärärahaa käytettäväkseen tätä alaa tuntevan ulkomaisen asiantuntijan palkkaamiseen.

Rahatoimikamari puolsi edellä mainitussa kirjelmässä myöntymistä rakennustoimikunnan ehdotukseen.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto rakennustoimikunnan esitykseen myöntyen osottaa 2,000 markkaa mainittuun tarkoitukseen, ja oli tämä meno maksettava teurastamon rakennusmäärärahasta.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 660 markan määrärahan vaivashoitohallituksen Sörnäsissä olevan kansliahuoneiston laajentamiseen.

Määräraha vaivashoitohallituksen kansliahuoneiston laajentamiseen.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön osotti ³⁾ kaupunginvaltuusto Forsbyn kunnalliskodin korjauksiin 3,600 markkaa.

Määräraha kunnalliskodin korjauksiin.

Vaivashoitohallituksen esityksestä myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto 3,880 markan määrärahan uuden pientenlastenosaston laittamiseksi Oulunkylän lastenkotiin, ja oli tämä määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Määräraha pientenlastenosaston järjestämiseksi Oulunkylän lastenkotiin.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan lokakuun 28 päivänä 1913 oli päättänyt ⁵⁾ koulutalon suomenkielistä kansakoulua varten rakennettavaksi kortteliin n:o 392 Eläintarhankadun varrelle, mutta antanut rahatoimikamarin tehtäväksi koettaa koulutalon rakennusohjelmaa yksinkertaistuttamalla huojistaa talon arvioituja kustannuksia, 530,000 markkaa, lähetti kamari kirjelmässä ⁶⁾

Kansakoulutalon teettämisen kortteliin n:o 392.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 5 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 12 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. 10 §. — ⁵⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 55 ja seur. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15.

maaliskuun 5 päivästä valtuustolle kaksi kaupungin yleisten töiden hallituksen laatimaa vaihtopuolista rakennussuunnitelmaa, joiden mukaan koulutalosta olisi kustannuksia 450,000 markkaa ja 430,000 markkaa, ja esitti kamari kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että Eläintarhankadun varrelle kortteliin n:o 392 teetetäväksi päätetty koulutalo rakennetaan vaihtopuolisen ehdotuksen A mukaan 450,000 markaksi lasketuilla kustannuksilla, joihin tulee lisäksi leikkikentän tasottamisesta ynnä kiviportaiden ja ajotien laittamisesta koulutontille 23,200 markkaa; sekä

että 1913 ja 1914 vuoden menosäännöissä uusien koulutalojen teettämiseen varatut määrärahat, kaikkiaan 400,000 markkaa, on käytettävä tässä puheena olevaan rakennusyritykseen.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾.

Vahvistettaessa 1915 vuoden menosääntöä merkittiin ²⁾ siihen edellä mainittua tarkoitusta varten 58,200 markan määräraha.

Määräraha kansakoulutalojen korjauksiin.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön osotti ²⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin kansakoulutalojen korjauksiin 19,700 markkaa.

Määräraha Bengtsärin kasvatustaloksen korjauksiin.

Vastamainituissa tilaisuudessa myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto Bengtsärin kasvatustaloksen korjauksiin 4,100 markan määrärahan.

Määräraha Outamon kasvatustaloksen muutos- ja lisärakennustöihin.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan marraskuun 25 päivänä 1913 erikoisvaliokuntaan lähemmin valmisteltavaksi lähettänyt ³⁾ kasvatustalokunnan esityksen määrärahan myöntämisestä eräiden Outamon kasvatustaloksen muutos- ja lisärakennustöiden teettämiseen, antoi valiokunta huhtikuun 14:nä päivätyn mietinnön ⁴⁾ asiasta. Valiokunta lausui m. m. seuraavaa:

Jo nykyisellekin hoidokkimäärälle täytyi Outamon kasvatustaloksen huoneistoja pitää liian ahtaina ja epäajanmukaisina. Varmuudella oli kuitenkin oletettavissa, että laitoksen säännöllinen hoidokkiluku tilan laajennuttua kohdakkoin nousi kasvatustalokunnan laskemaan suurimpaan määrään eli 40 hoidokkiin. Jos laitos voisi vastaanottaa tämän hoidokkiluvun, voisi ja tulisi useat niistä tytöistä, jotka nykyään tilanpuutteen johdosta oli sijoitettu laitoksen ulkopuolelle, sijoittaa laitokseen. Toivottavaa niinkään olisi, että elänteelle-antojärjestelmän sijaan, joka kokemuksen mukaan oli vähemmän sopiva tytöille kuin pojille, vastedes voitaisiin mahdollisimman laajassa mitassa ottaa laitoshoido. Valiokunta oli näistä syistä katsonut olevan pitäminen laskelmain pohjana pysyväistä suurinta 40 hoidokin määrää.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 31 p. 3 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. —

³⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 121 ja 122. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24. Ks. myös tätä kert. siv. 9 ja seur.

Laitoksessa olisi teetettävä seuraavat työt: päärakennuksen korotus, tallin ja navetan kuntoonpano, pienemmän asuinrakennuksen korjaus sekä ulkokuoneraakennuksen sisustaminen kellariiksi ja makasiiniksi. Näistä muutos- ja lisärakennustöistä olivat valiokunnan asiantuntevat jäsenet itse paikalla toimittamansa katselmuksen ja arvion pohjalla laskeneet olevan kustannuksia kaikkiaan 17,153 markkaa 20 penniä.

Valiokunta esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi Outamon kasvatustaitoksessa tarpeellisia muutos- ja lisärakennustöitä varten kasvatustaitokunnan käytettäväksi asettaa tasaluvuin 18,000 markan määrärahan edeltäpäin suoritettavaksi kaupunginkassasta ja sitten pantavaksi maksettavaksi 1915 vuoden rahasaännöstä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto valiokunnan esityksen.

Kasvatustaitokunnan rahatoimikamarille tekemän, kamarin kirjelmässä marraskuun 11 päiväältä kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi jätetyn esityksen johdosta myönsi ²⁾ valtuusto edellä mainitussa kasvatustaitoksessa tarpeellisia rakennustöitä varten 1,000 markan lisämäärärahan, niinkään edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta ja sitten pantavaksi 1915 vuoden budjettiin.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 3,051 markkaa eräistä Kallion kirjastotalossa teetetyistä töistä annetun laskun suorituksesi, ja oli mainittu rahamäärä maksettava valtuuston käyttövaroista.

Määräraha
Kallion kirjastotalon töitä varten.

Niinkään rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,850 markan määrärahan eräitä Hieta-lahdentorin kauppahallin sisustustöitä varten.

Määrärahoja
kauppahallien töitä varten.

Rahatoimikamarin kirjelmässä toukokuun 28 päiväältä tehdyn esityksen johdosta päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto:

myöntää 50,000 markan lisämäärärahan Hakaniementorin kauppahallin töiden loppuun saattamiseen, joka rahamäärä oli tarpeen mukaan edeltäpäin maksettava kaupunginkassasta ja sittemmin merkittävä 1915 vuoden menosaäntöön; sekä

käyttövaroistaan osottaa 7,500 markan määrärahan kauppahallia rajoittavain jalkakäytävain teettämiseen pitkin Itäistä viertotietä ja Sörnäsint rantatietä.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto:

vesisäiliön vartijahenkilökuntaa varten vesisäiliön itäpuolelle heti rakennettavaksi uuden vartijatuvan ynnä pesutuvan ja sau-

Uuden vartijatuvan teettämisen vesisäiliön vierelle.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 1 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 7 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 7 p. 3 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 4 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 20 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 25 §.

nan laaditun luonnospiirustuksen mukaisesti, ollen asuinhuoneiston sekä keittiöön että huoneeseen rakennettava kyllin tehokkaat tulisijat;

rakennuskustannukset, arviolta 10,000 markkaa, maksettavaksi vesisäiliön lisärakennuksen määrärahasta säästyneistä varoista; sekä nykyisen vartijatuvan ynnä ulkokuoneet sitten purettavaksi ja niiden kirjaanpannun arvon, 2,474 markkaa, poistettavaksi vesijohdon pääoma-arvosta.

Vahvistettu päätös lainavarain osottamisesta sähkölaitoksen laajentamiseen.

Maistraatin kirjelmässä maaliskuun 7 päivästä ilmoitettiin ¹⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi, että k. senaatti oli edellisen helmikuun 24 päivänä vahvistanut lisätyn valtuuston joulukuun 16 päivänä 1913 tekemän päätöksen ²⁾ 1911 vuoden obligatsioonilainasta osottaa 450,000 markkaa kaupungin sähkölaitoksen laajentamiseen.

Määräraha sähkölaitoksen rakennusten kunnossapitoon y. m.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön osotti ³⁾ kaupunginvaltuusto sähkölaitoksen rakennusten kunnossapitoon y. m. yhteensä 4,500 markkaa.

TavarakatoKsen rakennuttaminen Rahapajanrantaan.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 11 päivänä 1913 oli rahatoimikamariin palauttanut ⁴⁾ kysymyksen Rahapajanrannan uuden tavarakatoksen pääpiirustusten hyväksymisestä, käskien kamarin asiasta hankkia tullikamarin ja Helsingin kauppa-valtuutettujen lausunnot, sekä semmoiset lausunnot oli kamariin annettu, esitti kamari kirjelmässä toukokuun 28 päivästä, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

hyväksyä mainitun kirjelmän oheiset, Rahapajanrannan itäosaan rakennettavan tavarakatoksen ja sen vierelle teetetävän parakin-tapaisen rakennuksen piirustukset;

käskää kaupunginkassan tarpeen vaatiessa edeltäpäin maksaa 33,500 markkaa mainittua rakennusyritystä varten aikaisemmin osotettujen 160,000 markan lisäksi; sekä

ensinmainitun rahamäärän, 33,500 markkaa, merkittäväksi 1915 vuoden menosääntöön.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁵⁾ tähän esitykseen.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön kaupunginvaltuusto kuitenkin rahatoimikamarin ja budjettivaliokunnan ehdotuksesta, kumoamalla asiasta aikaisemmin tekemänsä päätöksen, päätti ³⁾, että Rahapajanrannan itäosaan suunniteltua tavarakatosta ei rakennettaisi vuonna 1915 sekä että sitä varten jo myönnetty määrärahat, kaikkiaan 160,000 markkaa, oli säästöksi kaupungin tileihin merkittävä.

Määräraha

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 6 §. — ²⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 64 ja 65. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — ⁴⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 65. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 17 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 10 §.

käyttövaroistaan 6,500 markkaa niiden muutos- ja korjaustöiden seurahuoneen muutos- ja korjaustöitä varten. kustantamiseen, mitkä vuoden varrella havaittaisiin seurahuoneella tarpeelliseksi niiden töiden lisäksi, joita varten määräraha jo oli kuluvan vuoden menosäännössä.

Seurahuoneen korjauksiin myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan 3,000 markan määrärahan.

Rahatoimikamarin esityksestä osotti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,400 markkaa eräiden Aleksanterinkadun talossa n:o 26 teetettävään korjaustöiden kustantamiseen aikaisemmin samaan tarkoitukseen myönnettyjen 1,000 markan ³⁾ lisäksi.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 4,600 markan määrärahan Vuorimieskadun talossa n:o 9 tarpeelliseksi havaittuun korjaukseen.

Edelleen myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä Ursinin kallion viereisessä kaupungin omistamassa uimalaitoksessa vuonna 1912 teetetyn korjaus- ja lisärakennustyön kustannuksiin 1,336 markkaa 15 penniä, ja oli tämä määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Muinaistieteellisen toimikunnan kaupunginvaltuustolle tekemän esityksen johdosta sekä rahatoimikamarin annettua lausunnon ⁶⁾ asiasta päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto myöntää 9,600 markan määrärahan vartijatuvan rakennuttamiseksi Seurasaaren ulkoilmamuseoon ⁸⁾, sillä ehdolla että rakennuksen omistusoikeus pysyy kaupungilla, olematta kaupunki kuitenkin velvollinen ottamaan osaa sen vuotuisiin kunnossapitokustannuksiin, ja oli määräraha maksettava Helsingin anniskeluosakeyhtiön 1913 vuoden voittovaroista kaupungille tulevasta osuudesta.

Sittemmin myönsi ⁹⁾ kaupunginvaltuusto muinaistieteellisen toimikunnan anomuksesta käyttövaroistaan 2,100 markan 95 pennin lisämäärärahan edellä mainitun vartijatuvan rakennuttamiseen, sillä ehdolla että kaupungin kansakouluoppilaille suodaan vapaa pääsy Seurasaaren ulkoilmamuseoon.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön osotti ¹⁾ kaupunginvaltuusto Äggelbyn kartanon korjauksiin 2,660 markkaa.

Kirjelmässä ¹⁰⁾ toukokuun 4 päivältä esitti rahatoimikamari mainitsemillaan syillä kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että XII kaupunginosan korttelit n:ot 384 ja 385 varattaisiin kunnallisten rakennusten paikaksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 6 §. — ³⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 67 ja 68. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 10 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 16 §. — ⁶⁾ Rtk. kirj. toukok. 22 p. n:o 385. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 37 §. — ⁸⁾ Ks. 1911 vuod. kert. siv. 27 ja seur. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 14 §. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 51.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, että edellä mainittujen korttelien tontteja ei ollut toistaiseksi myytävä.

5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin
kiinteän omai-
suuden katsas-
tusmiehet.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katsastusmiehiksi valitsi ²⁾ kaupunginvaltuusto professori G. Grotenfeltin ja rakennusmestari A. N. Nybergin sekä heidän varamieheikseen arkkitehti M. Schjerfbeckin ja rakennusmestari G. F. Willandtin.

Lisämääräraha
vesijohto-
laitosta varten.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 32,000 markan määrärahan lisäykseksi vesijohtolaitoksen hallintoa, käyttöä ja kunnossapitoa varten oleviin määrärahoihin.

Määrärahoja
vesijohtolai-
toksen laittei-
den y. m.
korjaukseen
ja kunnossa-
pitoon.

Vesijohtolaitoksen laitteiden, työpajarakennusten, putkiverkon, palopostien y. m. korjauksiin ja kunnossapitoon myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan määrärahoja yhteensä 44,000 markkaa.

Vahvistettu
päättös laina-
varain osotta-
misesta vesi-
johtolaitoksen
laajenta-
miseen.

Maistraatin kirjelmässä maaliskuun 7 päiväältä ilmoitettiin ⁵⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi, että k. senaatti oli edellisen helmi-kuun 24 päivänä vahvistanut lisätyn valtuuston joulukuun 16 päivänä 1913 tekemän päätöksen ⁶⁾ osottaa 1911 vuoden obligatsionilainasta 470,400 markkaa vesijohtolaitoksen laajentamiseen.

Määrärahoja
vesijohtojen
rakentamiseen.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto vesijohtojen rakennuttamista varten vuonna 1913 myönnettyistä, mutta käyttämättä jääneistä lainavaroista osottaa 17,350 markkaa vesijohtojen sijoittamiseksi Franzénin- ja Torikadun alle muiden siellä tehtävien katutöiden yhteydessä.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön osotti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto kaikkiaan 100,300 markkaa toisen painejohdon teettämiseksi Vanhankaupungin Siltasaarelta Itäiselle viertotielle ja toisen tulojohdon laittamiseksi suodattimiin sekä vesijohdon rakentamiseksi Castréninkadun alle Ensimmäisen ja Toisen linjan välille, Ensimmäisen linjan alle Castrénin- ja Wallininkadun välille, Pengerkadun alle osotenumerosta 27 Torkkelikadulle, Pengerkadun alle Torkkelin- ja Sakarinkadun välille, Torkkelinkadun alle Franzénin- ja Agricola-
kadun välille sekä Adolfintien alle Penger- ja Torikadun välille.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 10 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 7 p. 6 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 17 p. 11 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 6 §. — ⁶⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 71 ja 72. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 18 §.